

Landskap: Småland. Upptecknat av: Gunnar Hobro
 Härad: Tunälän. Adress: Hässelholm.
 Socken: Chisterhult. Berättat av: Anton Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1876 i Hjorted sn.

Björkdragning.	sid. 1.
Valborgsmässobölar.	" 2.
Midsommar.	" 3.
Tu bota vårtor.	" 4.
Stanna näsblod.	" 5.
Läsa bort förkyllning.	" 5.
Vargar.	" 6.
Räthus, rävbrot m. m.	" 6.

Anten Nilsson på Virbo (f. d. rättare)
är född i Hjorteds församling, men synes
ha sina flesta minnen från Tuna socken,
samt naturligtvis en del från Virbo (Mist-
erhults sn.).

Björkdragning.

Från Tuna socken minns Nilsson sär-
skilt livligt "björkdragningen", eluru han
ju sett den ofta i Misterhults sn. Det
var vid bröllopp, då skulle björkdragningen
ske på lördagen före andra lysningsdagen.
Brudparets vänner samlades då, man
högg ner en stor björk, som under musik
av dragspel och flöt drogs hem till bruden.
Man spelade vanligen en marsch. Björ-
ken lades ner hos bruden, och där fick

Sm. Uppst. Gunnar Holm 5535
Misterhult 1938. Kärleksholm
Ker. Anton Nilsson i Hjorted

folket själva ta bort den sedan. Man göd
traktering på den som kom med björken,
det vanfables vanligen kaffe, ostkaka etc.
Tillställningen kallades i Tuna, som skildring
en gäster, "lysningsövning", och karakteriserar-
des för att ingen var inbjuden utan vem,
som ville kom med. Lysningspresent gav
man vanligen ej vid detta tillfälle utan i
regel dagen därpå. I Hjorteds sn. har
Nilsson däremot ej sett någon björk-
dragning, där hade man däremot särskilt
"lysningskalas" på lysningsdagen, men det
kom blott inbjudna personer.

Valborgsmässoelden

är memera bortlagda redvävlar, man brukade ha dem på ett högt berg och man

Skriv endast på denna sida!

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

kokte ägg. Sedan bålet brunnit ner gick
de och bausade i en stuga, det var vanligen
i ett hus man fått hyra.

Midnatt.

Då skulle man "gå rund", det var mid-
somnarsnatten. Man gick då ett sällskap
en stor tur, man gick så ett man kom en
annan väg, hem igen. Då hade man kast
ibland under vägen och åt av medförd
mat. Närmare detaljer eller seder vid
dessa tillfälle visste Nilsson intet om. På
frågan om man ej vid midnattaren kun-
de se saker o. ting i framtiden el. dyli-
kar svarar Nilsson att det vet han ingenting
om, men han tror sig ha hört att det skulle
nog gå bäst i påskveckan, på Jymmelous-

Småland
Tumalen
Mittelhelt
1838

5535

Cypris G. Holm
Br. Andr. Nilsson

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Jag eller på torsdagen. Särskilt var skär-
torsdagsmorgon lämplig. Men Nilsson er-
inrade sig intet närmare om saken.

Alla bota vårtor.

Man kunde få bort vårtor genom att
binda ett tagel runt om vårtan.

En annat sätt var att ta ärtor, vilkas
antal ej fick räknas, men de skulle vara
åtminstone lika många som vårtorna.

Ärtorna skulle kastas i en källa, som hade
utlopp åt norr, och så fick man ej se sig
tillbaka sedan ärtkastningen skett. Sedan
skulle vårtorna gå bort om ett halvt år. Då
Nilsson försökt metoden gick vårtorna bort
med tiden, utom en, och det berodde kanske
på att det varit en ärt för lite.

En annat sätt att bli av med värten
var, att när man eldade ugnen och skulle
baka, skulle man ta salt och kasta och
fick inte höra på hur det knastrade i
elden då.

Stanna näsblod.

Vilken såg en gång något märkligt. Det
var på en kjutning med duns. En person
fick näsblod, som inte ville stanna. Då
tog en person honom om näsan och då
stannade näsblodet.

Läsa bort förkyllning.

Man skulle sätta sig på spiskanten, och
på ta "anstenen", d. v. s. spjället varmed man
reglerade värmen i bakugnen; och denna

slän fördes "autogris" (motsols?) om kinnudet
under det man läste: "Lång kall om frost
i nio månader och så tusen år, så länge
världen står". Detta lästes tre gånger.
(Själva formeln är kanske ej fullt riktigt upp-
fattad, men den framstod på ett sludrigt
och möjligt att bagermannen ej själv kunde
den på rätt sätt!).

Vargar.

De ha ej funnits i Nilssons tid eller hans
fars. De togo ant. slut ungefär 1840. Den
fångade man i "varg-groppar", men
dessas anordnade hände ej Nilsson till.

Rävhus, rävkrok m.m.

Man fångade räv mycket i "rävhus".

deras utseende var svårförståelig enligt Nils-
sons beskrivning utan åskådningsmaterial.
Men de byggdes upp i skogen på en berg-
höjd och ingen spile fanns i dem för det
skulle räva känna. Rävhuset hade tre
väggar och en lutande lämn; en stång
stod vinkelrät ut i luften från lämnken.
En krok satt i änden på stängen. Sedan
knuddes vedar utav björk och inne i
rävhuset sattes en kott el. dyk. som bete.

Rävhus kunde även sättas framför
rävlyor, då man täppte för de andra
ingångarna i lyan.

Nilsson nämner vidare oklart
om som det synes två järnredskap att
ta räv m. m. med i lyan. Dels "rävkrok"
ett järn med krok i ena änden, och dels

ett kockskruvformat järnredskap på shaft.
Det senare var emellertid ej väst i trä-
den, utan avsåg blott bult sig fast i ullen.
Båda redskapen tärnade emellertid att
man röjde undan en massa sten o. dyg.
vid lygn först.